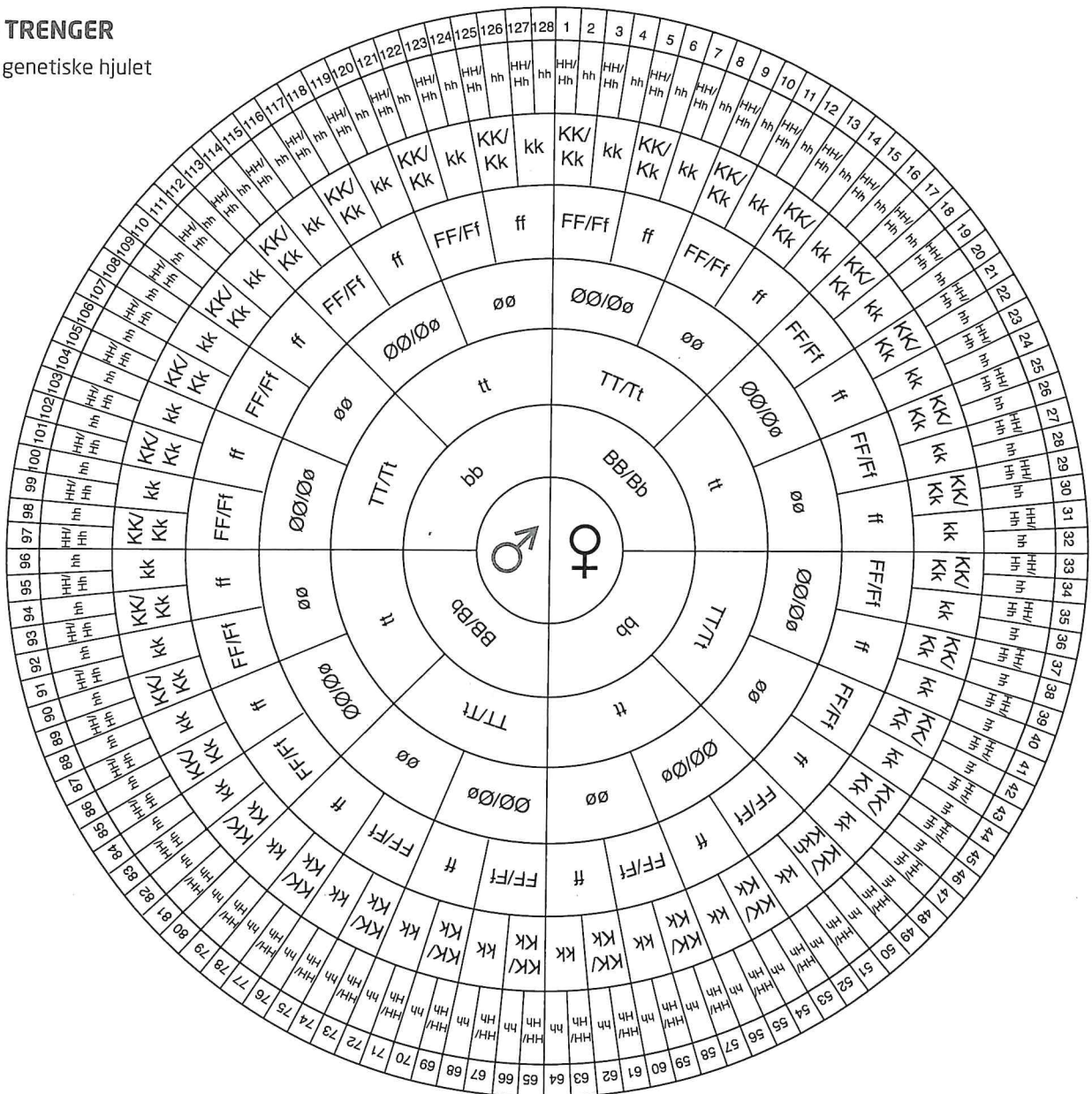

6–B Det genetiske hjulet

Vi skal nå undersøke seks ulike egenskaper som er lette å iaktta hos mennesker. Disse egenskapene nedarves gjennom dominant arvegang. For hver egenskap bestemmer du om du har det dominante genet (stor bokstav) eller bare recessive gener (recessivt gen med liten bokstav). I tillegg markerer du om du er jente eller gutt.

★ DU TRENGER

- Det genetiske hjulet

1 Kjønn

♀ : jente ♂ : gutt

2 Øyefarge

BB eller Bb: har brune øyne
eller en annen øyefarge enn blå
bb: har blå øyne

3 Haiketommel

TT eller Tt: kan ikke bøye det
øverste leddet på tommelen
bakover

tt: kan bøye det øverste leddet på
tommelen bakover, så det danner
omtrent 45 graders vinkel med
det nederste leddet

4 Øreflipper

ØØ eller Øø: øreflippene er frie
øø: øreflippene går i ett med
huden på hodet

5 Folding av hendene

FF eller Ff: høyre tommel er
øverst når du folder hendene
ff: venstre tommel er øverst når
du folder hendene

6 Korslegging av armene

KK eller Kk: høyre arm ligger
øverst når du korslegger armene
kk: venstre arm ligger øverst
når du korslegger armene

7 Hårtype

HH eller Hh: har naturlig
krøllet eller bølget hår
hh: har ikke naturlig krøllet
eller bølget hår

DETTE GJØR DU

- 1** Start med egenskapen innerst i det genetiske hjulet (kjønn) og marker (for eksempel ved å fargelegge) om du er jente eller gutt.
- 2** Fortsett med de øvrige egenskapene utover i hjulet og merk av om du har egenskapen med dominant gen (minst én stor bokstav) eller ikke (to små bokstaver, to recessive gener). De avmerkede feltene skal henge sammen utover i hjulet.
- 3** Merk deg hvilket genetisk nummer du ender opp med i den ytterste sirkelen.
- 4** Sett opp en oversikt som viser de genetiske numrene for alle elevene i klassen. Er det noen som har samme nummer?

FORKLARINGER

- 1** Hva kan vi si om elever som har numre nær hverandre?
- 2** I dette forsøket med det genetiske hjulet har vi bare sett på kjønn og seks ulike egenskaper hos mennesker. Hva kan dette forsøket fortelle oss om ulikheter mellom mennesker? Er det sannsynlig å finne to mennesker som har alle egenskaper felles?
- 3** En person med genetisk nummer 28 skal ha barn med en som har nummer 89. Hva slags øreflipper og hvilken hårtype kan barnet deres få? Begrunn svarene ut fra kryssningsskjemaer.